

8. Rękoczyn Heimlicha nie wykonuje się u kobiet w ciąży, niemowląt i u osób otyłych. U ciężarnych i otyłych stosuje się uciski w części środkowej mostka i uderzenia między łopatkami.
9. Wstrząs jest zawsze zagrożeniem dla życia, ponieważ w krótkim czasie stan poszkodowanego może ulec gwałtownemu pogorszeniu.

SPRAWDŹ SVOJE UMIEJĘTNOŚCI

1. Zaproponuj zakres pierwszej pomocy w przypadku poszkodowanego przytomnego z raną uda, w której tkwi pilnik. Z rany wypływa krew ciłą strużką.
2. Wyjaśnij, dlaczego krwotoków z ran czaszki nie należy tamować.
3. Omów zasady opatrywania rany jamy brzusznej z wytrzewieniem.
4. Wyjaśnij, dlaczego poszkodowanych z urazem kręgosłupa i miednicy nie należy przemieszczać.
5. Scharakteryzuj zagrożenia związane z ranami kłanymi.
6. Zaproponuj pytania do wywiadu SAMPLE w przypadku pogryzienia przez psa.
7. Zaproponuj zakres pierwszej pomocy w przypadku zakrztuszenia się osoby dorosłej.
8. Wyjaśnij, dlaczego w przypadku zadławienia się kobiety ciężarnej nie wolno wykonywać manewru Heimlicha.
9. Pracownik uskarżał się na problemy z sercem. Wiesz, że przyjmował jakieś leki. Tego dnia mimo upału pracował przy wykopach. Nagle upadł. Podbiegasz i widzisz, że ma zimną, szarą, pokrytą potem skórę. Uskarża się na ból zamostkowy, a jego tętno jest szybkie i słabo wyczuwalne. Rozpoznaj uraz, zaproponuj zakres pierwszej pomocy i wezwij pomoc medyczną.

30

ZAGADNIENIA

- ☐ Oparzenia termiczne i chemiczne
- ☐ Porażenie prądem lub rażą
- ☐ Postępowanie ratownicze
- ☐ Ewakuacja poszkodowanego

30.1. Oparzenia termiczne

Oparzenie to następstwo działania ciepła, energii elektrycznej, substancji chemicznych, promieniowania i zagrożeń dla zdrowia. Oparzenia charakteryzują się zmianą koloru i głębokości powierzchni i stopniem bólu.

Podczas udzielania pierwszej pomocy należy pamiętać o następujących zasadach postępowania:

- o zadbać o bezpieczeństwo poszkodowanego z zadymionym otoczeniem;
- o ugasić płonącą odzież;
- o zabezpieczyć drożność dróg oddechowych;
- o oparzoną powierzchnię okryć czystą tkaniną;
- o zdjąć ozdoby i zaopatrzyć ranę;
- o przy oparzeniach w okolicy twarzy przetrzeć jej miejsce i równocześnie ochłodzić zimną wodą;
- o w przypadku oparzeń w okolicy twarzy poszkodowanego;
- o zastosować pozycję przeciwwstrząsową;
- o wezwać pomoc medyczną;
- o kontrolować funkcje życiowe.

Oparzenia w obrębie twarzy i w okolicach stawów, a także oparzenia elektryczne i chemiczne. Jeżeli oparzeniu uległo więcej niż jedno miejsce, stosuje się przez minutę